„Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 13.2.2004.“

Č.j. S 244/03-493/04-ORP V Brně dne 19. ledna 2004

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 244/03 zahájeném dne 21. listopadu 2003 dle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, na návrh společnosti Volvo Auto Czech, s.r.o., se sídlem Průhonice, V oblouku č.p. 731, PSČ: 252 43, IČ 63981726, zastoupené JUDr. Vítem Horáčkem, advokátem, Advokátní kancelář Glatzová & Co., Husova 5, 110 00, Praha 1, ve věci určení dle § 7 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, zda ustanovení čl. 3, čl. 4, čl. 5, čl. 7, čl. 8, čl. 9, čl. 10, čl. 12, čl. 13, čl. 14, čl. 15, čl. 18, čl. 19, čl. 20, čl. 23 a Přílohy 1, Přílohy 6A, Přílohy 6B, Přílohy 6C a Přílohy 6D Vzorové smlouvy o distribuci vozidel „Volvo“ a ustanovení čl. 4, čl. 5, čl. 6, čl. 8, čl. 9, čl. 10, čl. 11, čl. 12, čl. 14, čl. 15, čl. 16, čl. 17, čl. 20 a Přílohy 1, Přílohy 6A, Přílohy 6B, Přílohy 6C a Přílohy 6D Vzorové smlouvy o servisu motorových vozidel „Volvo“, které společnost Volvo Auto Czech, s.r.o., se sídlem Průhonice, V oblouku č.p. 731, PSČ: 252 43, IČ 63981726, hodlá uzavřít s jinými subjekty, obsahují dohody podléhající zákazu dle § 3 až § 6 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, vydává toto

r o z h o d n u t í :

I.

Určuje se, že dohody obsažené v ustanoveních čl. 3, čl. 4, čl. 5, čl. 7, čl. 8, čl. 9, čl. 10, čl. 12, čl. 13, čl. 14, čl. 15, čl. 18, čl. 19, čl. 20, čl. 23 a Přílohy 1, Přílohy 6A, Přílohy 6B, Přílohy 6C a Přílohy 6D Vzorové smlouvy o distribuci vozidel „Volvo“, kterou společnost Volvo Auto Czech, s.r.o., se sídlem Průhonice, V oblouku č.p. 731, PSČ: 25243, IČ 63981726, hodlá uzavřít s jinými subjekty, **nepodléhají zákazu dohod narušujících soutěž** dle § 3 až § 6 zákona č. 143/2001 o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, a to za předpokladu, že společný podíl účastníků dohod na relevantních trzích prodeje nových motorových vozidel střední třídy, prodeje nových motorových vozidel vyšší střední třídy a prodeje nových motorových vozidel víceúčelových a sportovních nepřesáhne 10% při současném splnění podmínek obsažených v § 6 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů.

II.

Určuje se, že dohody obsažené v ustanoveních čl. 4, čl. 5, čl. 6, čl. 8, čl. 9, čl. 10, čl. 11, čl. 12, čl. 14, čl. 15, čl. 16, čl. 17, čl. 20 a Přílohy 1, Přílohy 6A, Přílohy 6B, Přílohy 6C a Přílohy 6D Vzorové smlouvy o servisu motorových vozidel „Volvo“, kterou společnost Volvo Auto Czech, s.r.o., se sídlem Průhonice, V oblouku č.p. 731, PSČ: 252 43, IČ 63981726 hodlá uzavřít s jinými subjekty, **nepodléhají zákazu dohod narušujících soutěž** dle § 3 až § 6 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů.

O d ů v o d n ě n í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 21.11.2003 návrh společnosti Volvo Auto Czech, s.r.o., se sídlem Průhonice, V oblouku č.p. 731, PSČ: 252 43, IČ 63981726 (dále také jako „VAC“ nebo „Dodavatel“ nebo „účastník řízení“), ve správním řízení zastoupené JUDr. Vítem Horáčkem, advokátem, Advokátní kancelář Glatzová & Co., Husova 5, 110 00, Praha 1, na základě plné moci ze dne 3.3.2003 a dále na základě substituční plné moci ze dne 7.7.2003 Mgr. Ing. Jindřichem Jelínkem, na určení dle § 7 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (dále jen „zákon“). Předmětem řízení bylo určení, zda dohody obsažené ve vzorových smlouvách - Vzorové smlouvy o distribuci vozidel „VOLVO“ (dále jen „Dealerská smlouva“) včetně Přílohy 1, Přílohy 6A, Přílohy 6B, Přílohy 6C, Přílohy (str. spisu 4-58) a dohody obsažené v textu Vzorové smlouvy o servisu vozidel „VOLVO“ (dále jen „Smlouva o servisu“) včetně Přílohy 1, Přílohy 6A, Přílohy 6B, Přílohy 6C, Přílohy 6D (str. spisu 59-139) podléhají zákazu dohod podle § 3 až § 6 zákona. Účastníkem tohoto řízení je společnost Volvo Auto Czech, s.r.o.

Návrhu na zahájení správního řízení předcházela žádost účastníka řízení ze dne 4.11.2003 o stanovisko Úřadu k novým smlouvám o distribuci vozidel Volvo a servisním smlouvám. Přílohou této žádosti byla Vzorová smlouva o distribuci vozidel „Volvo“, Vzorové standardy distribuce motorových vozidel, Vzorová smlouva o servisu vozidel „Volvo“ a Vzorové standardy servisu motorových vozidel. Následně bylo účastníkovi řízení zasláno sdělení Úřadu ze dne 13.11.2003, v němž Úřad účastníka řízení vyzval ke konkretizaci ustanovení smluv k nimž se má Úřad vyjádřit v rámci stanoviska. V odpovědi účastníka řízení na stanovisko Úřadu ze dne 19.11.2003 byl obsažen návrh na zahájení řízení dle § 7 odst. 2 zákona na určení, zda dohody obsažené v textech výše uvedených materiálů podléhají zákazům dohod dle zákona (str. 142 spisu). Upřesnění konkrétních dohod, jež mají být předmětem určení bylo účastníkem řízení zasláno Úřadu dopisem účastníka řízení ze dne 9.12.2003 (str. 159-160 spisu).

Dopisem ze dne 18.12.2003 nařídil Úřad ústní jednání s účastníkem řízení za účelem poskytnutí informací ve správním řízení. Ústní jednání se uskutečnilo dne 7.1.2003 (protokol viz str. 179-184 spisu).

V souladu s § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, bylo dne 13.1.2004 umožněno účastníkovi řízení seznámit se s podkladem pro rozhodnutí, vyjádřit se k němu, popřípadě navrhnout doplnění dokazování. Právní zástupce účastníka řízení tohoto práva využil, nevznesl žádné připomínky ke shromážděným podkladům pro rozhodnutí ani ke způsobu jejich zjištění a nenavrhl doplnění dokazování (protokol viz str. 230-231 spisu).

Charakteristika účastníka řízení

Společnost VAC je zapsaná v obchodním rejstříku vedeným Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 39848, dnem 13.9.1995. Předmětem podnikání této společnosti je koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, pronájem motorových vozidel, zprostředkování v oblasti obchodu, vydavatelské a nakladatelské činnosti, údržba motorových vozidel a jejich příslušenství. Jediným společníkem společnosti VAC je Volvo Personvagnar Aktiebolag (Švédské království). Společnost VAC je od roku 1996 výhradním dovozcem osobních automobilů značky Volvo český trh. V současné době dealerskou a servisní síť v České republice zajišťuje 10 prodejních a servisních dealerství a jedno pouze servisní dealerství (servisní jednotka v Praze).

Popis rozhodných skutečností

Společnost VAC předložila Úřadu výše uvedené dokumenty k posouzení, zda jsou v souladu s právními předpisy upravující hospodářskou soutěž. Účastník řízení uvedl, že hodlá uzavřít nové smlouvy o distribuci nových osobních automobilů značky Volvo a nové smlouvy týkající se tzv. poprodejních služeb (servis, prodej náhradních dílů) v souvislosti s přijetím vyhlášky Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č. 31/2003 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, pro určité druhy vertikálních dohod o distribuci a servisu motorových vozidel, v platném znění (dále jen „vyhláška“). Dle vyjádření účastníka řízení dojde k uzavření smluv nejpozději k datu stanoveném vyhláškou (tj. do 30.9.2004), tak aby tyto smlouvy byly v té době v souladu s platnými předpisy České republiky a Evropských společenství.

Vzorová smlouva o distribuci vozidel „VOLVO“ (dále jen „Dealerská smlouva“)

Účastník řízení připravil tuto smlouvu jako vzorovou smlouvu řešící spolupráci s jinými osobami při distribuci nových motorových vozidel. Dle svého sdělení Úřadu si účastník řízení pro zajištění své funkční distribuční sítě zvolil ….. (obchodní tajemství) distribuční systém. S jednotlivými zájemci o distribuci bude Dealerská smlouva uzavírána v případě splnění …. (obchodní tajemství). …. (obchodní tajemství) jsou obsažena v Základních dealerských standardech. Na základě této smlouvy pak bude probíhat výhradně prodej nových motorových vozidel značky VOLVO. Dle čl.18 Dealerské smlouvy je tato smlouva uzavírána na dobu …. (obchodní tajemství).

V čl. 1 Dealerská smlouva uvádí, že společnost VAC ustanovuje dealera jako autorizovaného dealera společnosti a bude mu dodávat vozidla společnosti za podmínek uvedených v této smlouvě. …. (obchodní tajemství).

V čl. 3.2 …. (obchodní tajemství).

Čl. 4. …. (obchodní tajemství).

Dle čl. 5.1 Dealerské smlouvy bude dealer nabízet služby autorizovaného opravce podle Smlouvy o autorizovaném opravci s tím, že …. (obchodní tajemství).

Čl. 5.2 Dealerské smlouvy ukládá dealerovi povinnost …. (obchodní tajemství).

Čl. 7 specifikuje požadavky kladené společností VAC na prostory dealera, tak …. (obchodní tajemství).

Dle čl. 8. Dealerské smlouvy souhlasí dealer s tím, že …. (obchodní tajemství).

Čl. 9. Dealerské smlouvy zakazuje dealerovi …. (obchodní tajemství).

Článek 10 Dealerské smlouvy ukládá dealerovi každoročně připravit …. (obchodní tajemství).

Čl. 12 Dealerské smlouvy upravuje zastoupení více značek a smlouvy se třetími osobami, dále vznáší požadavek na řádně školený personál dealera, …. (obchodní tajemství).

Čl. 13 Dealerské smlouvy stanoví použití standardních obchodních podmínek v souvislosti s činnostmi podle této smlouvy a odkazuje na jejich popis v Příloze 5.

Čl. 14. Dealerské smlouvy opravňuje společnost VAC určovat …. (obchodní tajemství).

Čl. 15 Dealerské smlouvy upravuje právo společnosti VAC k …. (obchodní tajemství).

Dle čl. 23. Dealerské smlouvy je dealer povinen oznámit společnosti VAC …. (obchodní tajemství).

Dle čl. 18.5 Dealerské smlouvy ve spojení s body její Přílohy 6B může společnost VAC odstoupit od této smlouvy …. (obchodní tajemství).

Ostatní části Dealerské smlouvy upravují další podmínky a závazky společnosti VAC a dealera, např. pravidla jednání se zákazníky, jejich uspokojení, udržení a loajalita, cíle prodeje, úroveň zásob, demonstrační a výstavní vozidla, další ustanovení o prodeji vozidel , organizace dealera, systémy, postupy a další provozní odpovědnosti, použití ochranných známek a obchodní firmy VAC, důvěrné informace, následky ukončení, vyšší moc, zřeknutí se práv, změny a výklad smlouvy, rozhodující právní řád a jurisdikce, oznámení a sdělení, úplnost smlouvy a oddělitelnost jejích jednotlivých částí.

K Dealerské smlouvě předložené Úřadu byla jako přílohy přiloženy tyto vzorové dokumenty …. (obchodní tajemství).

Příloha 1 Dealerské smlouvy - Základní dealerské standardy (dále také jen „ZDS“)

Dle čl. 1 bodu 2 (obchodní tajemství).

Dle čl. 6 bodu 1. písm. c) (obchodní tajemství).

A konečně i prostory dealera musí splňovat (obchodní tajemství).

Základní dealerské standardy, nazvané také Volvo - Základní pravidla pro prodej – Evropa, ve svém Úvodu deklarují …. (obchodní tajemství). Zdůrazňována je úroveň služeb zákazníkům a způsob jakým jsou tyto služby poskytovány.

Další část ZDS tvoří Model chování zákazníka jehož cílem je vytvoření vztahu zákazníka ke značce VOLVO.

ZDS se dále dělí na dvě části …. (obchodní tajemství).

Vzorová smlouva o servisu motorových s autorizovanými opravci (dále jen „Servisní smlouva“)

Pro síť autorizovaných servisů značky Volvo se společnost VAC rozhodla zvolit tzv. …. (obchodní tajemství). Smlouva je uzavírána ….. (obchodní tajemství).

Předmětem posouzení byla ustanovení čl. 4, čl. 5, čl. 6, čl. 8, čl. 9, čl. 10, čl. 11, čl. 12, čl. 14, čl. 15, čl. 16, čl. 17, čl. 20 a Přílohy 1 (Vzorové servisní standardy), Přílohy 6A, Přílohy 6B, Přílohy 6C a Přílohy 6D Smlouvy o servisu (str. 59 a následující).

Dle čl. 1 této smlouvy ustanovuje společnost VAC opravce Autorizovaným opravcem. Smlouva obsahuje …. (obchodní tajemství).

Čl. 4 se týká organizačních záležitostí …. (obchodní tajemství).

Čl. 5 obsahuje podmínky týkající se prostor opravce …… (obchodní tajemství).

Spolupráci se třetími stranami obsahuje článek 8, kde je stanoveno, že …. (obchodní tajemství).

Standardní obchodní podmínky jsou předmětem čl. 10 a jsou stanoveny v příloze 5 a týkají se (obchodní tajemství).

V čl. 11 – Ceny dalšího prodeje je stanoveno, že …. (obchodní tajemství).

Čl. 15 a 16 pojednávají o trvání smlouvy, podmínek a následků nedodržení smlouvy. …. (obchodní tajemství).

Dle čl. 17 …. (obchodní tajemství).

Příloha 1 Servisní smlouvy – Vzorové standardy servisu motorových vozidel (dále jen „Servisní standardy“)

Dle čl. 1 bod 2 …. (obchodní tajemství).

Servisní standardy obsahují požadavky na vybavení, prostory, personál opravce tak, aby poskytování servisních služeb a prodej náhradních dílů odpovídal schváleným předpisům značky Volvo pro danou oblast. Standardy jsou …. (obchodní tajemství).

K servisním standardům účastník řízení uvedl, že existují …. …(obchodní tajemství).

Vymezení relevantního trhu

Pro posouzení dohody je nutno vymezit relevantní trh, na němž se její případné protisoutěžní účinky projeví. Trh je obecně místem, kde se střetává nabídka s poptávkou. Dle ustanovení § 2 odst. 2 zákona je pak relevantním trhem trh zboží, které je z hlediska své charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedních území.

Pro účely vymezení trhu z hlediska výrobkového vycházel Úřad z následujících skutečností:

Předložené smlouvy o prodeji nových osobních automobilů značky Volvo a Smlouvy o servisních pracích se týkají podmínek za nichž bude provozován prodej nových osobních automobilů značky Volvo, poskytování servisních prací a prodej náhradních dílů a pro vozidla značky Volvo.

Osobní automobily slouží zejména k individuální dopravě na veřejných cestách. Pro účely vyhlášky Úřadu o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona, pro určité druhy vertikálních dohod o distribuci a servisu motorových vozidel se osobním motorovým vozidlem rozumí motorové vozidlo určené pouze pro přepravu sedících osob a jejich zavazadel, které má nejvýše devět míst k sezení, včetně místa řidiče. Osobní vozidla jsou dostatečně odlišitelná od dalších druhů automobilů – lehká užitková vozidla, nákladní automobily, autobusy.

Trh osobních automobilů se obvykle rozděluje na několik segmentů, tzv. tříd, a to na základě několika objektivních kritérií, jakými jsou šířka a délka vozidla, výkon motoru, nákupní cena, typ karoserie, popř. image značky. Obvykle lze rozlišit:

A: třídu mini
B: třídu malých vozidel
C: třídu středně velkých vozidel
D: třídu středně velkých vozidel a velkých vozidel
E: třída Executive
F: třídu luxusních vozidel
G: třídu víceúčelových vozidla a sportovních vozidel

Třída G se příležitostně dále rozděluje na levnější sportovní auta, drahá sportovní auta, víceúčelová vozidla a terénní vozidla popř. víceúčelová auta, coupé, kabriolety a terénní auta. Je přitom třeba zohlednit skutečnost, že hranice mezi těmito jednotlivými třídami nejsou jednoznačné a mohou být smazány jinými faktory než je šířka či délka vozidla. Mezi tyto faktory patří cena, image a množství speciálního příslušenství. Také tendence nabízet množství doplňků, jako je ABS, airbagy, centrální zamykání apod. i v nižších třídách ztěžuje toto tradiční členění.

Výše uvedené členění do segmentů je v souladu s rozhodovací praxí Úřadu – viz rozhodnutí Úřadu čj. S 109/02 ve věci Daewoo/General Motors. Obdobně při vymezování těchto segmentů postupuje i Evropská komise - viz např. rozhodnutí COMP/36.264 - PO / Mercedes-Benz ze dne 10.10.2001.

S tímto dělením s menšími odlišnostmi koresponduje i dělení trhu osobních automobilů jak jej uvádí Sdružení automobilového průmyslu (dále jen „SAP“) (str. spisu 146 a násl.) – mini vozy, malé vozy, nižší střední třída, střední třída, vyšší střední třída, sportovní, luxusní velkoprostorové a terénní vozidla. Společnost VAC řadí jednotlivé modely Volvo do segmentů střední třída, vyšší střední třída, vyšší třída, sportovní vozy a terénní automobily.

Na základě smlouvy o servisu, kterou bude účastník řízení uzavírat s autorizovanými opravci, budou probíhat i tzv. poprodejní služby - servisní práce a prodej náhradních dílů pro vozidla značky Volvo.

Dle § 2 odst. 1 písm. p) vyhlášky se náhradními díly rozumí výrobky, které se montují do motorového vozidla nebo se na něj připevňují, přičemž nahrazují některý z dílů tohoto motorového vozidla; náhradními díly jsou i výrobky k provozu tohoto motorového vozidla nezbytné, jako například maziva, s výjimkou paliv. Pojem originální náhradní díly je vysvětlen v ustanovení § 2 odst. 1 písmeno q) vyhlášky - originálními náhradními díly rozumí náhradní díly stejné kvality jako díly použité či používané pro montáž nového motorového vozidla a vyrobené či vyráběné podle specifikací a výrobních požadavků stanovených výrobcem motorového vozidla pro výrobu dílů nebo náhradních dílů daného motorového vozidla, přičemž originálními náhradními díly se rozumí i náhradní díly, které jsou vyráběny na stejném výrobním zařízení jako tyto díly. Dalším pojmem upraveným vyhláškou je pojem kvalitativně rovnocenné náhradní díly, jimiž se rozumí náhradní díly vyráběné jakýmkoliv soutěžitelem, který je kdykoliv schopen vydat osvědčení, že tyto díly dosahují kvality dílů použitých či používaných při montáži nových motorových vozidel. Vzhledem k tomu, že originální náhradní díly jsou od neoriginálních náhradních dílů odlišitelné, a to zejména cenou, rovněž vzhledem k faktu, že při záručních opravách budou autorizovaní opravci povinni používat výhradně originální náhradní díly, vymezil Úřad pro účely tohoto řízení relevantní trh jako trh originálních náhradních dílů pro vozidla značky Volvo. Toto vymezení vychází rovněž z rozhodovací praxe Úřadu – např. rozhodnutí Úřadu čj. S 88/99 ve věci Peugeot Česká republika.

Pojem servisních prací není vyhláškou definován. Obecně je možné jej vymezit jako poskytování opravárenských a údržbářských služeb na vozidlech, tzn. zejména oprav, inspekčních kontrol a dalších služeb nabízených opravcem, které jsou poskytovány v rámci záruční doby, v pravidelných servisních intervalech či příležitostně. Při poskytování servisních prací v rámci záruky je třeba, aby servis disponoval speciálním nářadím, diagnostickým zařízením, popř. speciálními přípravky pro danou operaci, vyškoleným personálem s technickými znalostmi týkající se vozidel určité značky. S ohledem na tuto skutečnost vymezil Úřad relevantní trh z hlediska věcného jako trh poskytování opravárenských a údržbářských služeb pro vozidla značky Volvo. Úřad přitom nevylučuje, že v rámci obecného trhu poskytování opravárenských a údržbářských služeb pro motorová vozidla je možné vymezit i další subtrhy, např. trh jednoduchých oprav a údržbářských prací pro motorová vozidla (výměna autobaterií, výfuků, tlumičů, brzdových komponentů apod.).

Úřad dále uvádí, že samotná vyhláška v ustanovení § 3 předvídá existenci relevantního trhu prodeje nových motorových vozidel, relevantního trhu prodeje náhradních dílů a relevantního trhu poskytování opravárenských a údržbářských služeb.

Dle vyjádření účastníka řízení má značka Volvo v České republice zastoupení v segmentech trhu prodeje nových motorových vozidel střední vozy, vyšší střední třídy, vyšší

třídy, třídy terénních automobilů a třídy sportovních automobilů. VAC v současné době nabízí 8 modelových řad - modely S40, S60, S80, V40, V 70, XC 70, XC 90 a C 70.

S ohledem na výše uvedené vymezil Úřad pro účely tohoto správního řízení z hlediska věcného následující výrobkové trhy: **trh prodeje nových motorových vozidel střední třídy, trh prodeje nových motorových vozidel vyšší střední třídy, trh prodeje nových motorových vozidel víceúčelových a sportovních, trh prodeje originálních náhradních dílů pro vozidla značky Volvo a trh poskytování opravárenských a údržbářských služeb pro motorová vozidla značky Volvo.**

Geografický relevantní trh zahrnuje oblast, ve které jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedních území. Nebylo zjištěno, že by v podmínkách prodeje nových motorových vozidel, servisních prací a při prodeji náhradních dílů existovaly na některém území České republiky zřetelné odlišnosti od ostatních území.

Z hlediska **geografického** je tedy relevantním trhem **celé území České republiky**, neboť dodávky nových motorových vozidel, náhradních dílů pro vozidla zn. Volvo a poskytování servisních prací na vozidlech značky Volvo probíhají na celém tomto území za homogenních podmínek.

Z hlediska **časového** se jedná o trh **trvalý**, charakterizovaný pravidelně se opakujícími dodávkami v průběhu celého roku.

Společnost VAC v roce 2002 dovezla a prostřednictvím své dealerské sítě prodala celkem 844 vozidel, což z celkového množství prodaných nových osobních automobilů za rok 2002 (147 754) v České republice představuje podíl značky VOLVO 0,57% na celkovém trhu nových motorových vozidel. Modelový program společnosti VAC nepokrývá všechny segmenty trhu prodeje nových motorových vozidel, ale pouze segmenty střední třída, vyšší střední třída, sportovní vozy a terénní vozidla. Na základě údajů ze SAP je podíl značky Volvo na trhu prodeje nových motorových vozidel střední třídy 1,72% (modely S40/V40, S60), na trhu prodeje nových motorových vozidel vyšší střední třídy 6,6 % (modely S70/V70, S80) a na trhu prodeje nových motorových vozidel víceúčelových a sportovních 1,33 % (C 70, XC 90).

Při vymezení postavení účastníka řízení na trhu prodeje náhradních dílů pro vozidla značky Volvo a na trhu poskytování opravárenských a údržbářských služeb, vycházel Úřad z údajů poskytnutých účastníkem řízení.

Účastník řízení Úřadu sdělil, že celková hodnota náhradních dílů pro vozidla značky Volvo za rok 2002 činí cca 172 200 000 Kč. Dále uvedl, že hodnota originálních náhradních dílů prodaných v servisní sítí VAC za rok 2002 činila 62 000 000 Kč. Vzhledem k tomu, že podíl VAC na trhu prodeje náhradních dílů pro vozidla značky Volvo v roce 2002 činil dle vyjádření účastníka řízení cca 35 %, lze předpokládat, že podíl VAC na relevantním trhu originálních náhradních dílů pro vozidla značky Volvo bude vyšší.

Podíl VAC na relevantním trhu poskytování opravárenských a údržbářských služeb pro vozidla značky Volvo v roce 2002 činil dle vyjádření účastníka řízení cca 30%.

Právní posouzení

Podle § 3 odst. 1 zákona jsou zakázané a neplatné dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě, které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak, nebo pokud Úřad nepovolí svým rozhodnutím nebo vyhláškou z tohoto zákazu výjimku. Zakázanými ve smyslu § 3 odst. 1 zákona jsou především dohody výslovně uvedené v § 3 odst. 2 pod písm. a) až f) zákona, jako např. dohody o cenách, rozdělení trhu, vázání zboží atd. (výčet těchto zakázaných dohod je však pouze demonstrativní).

Dle § 5 odst. 2 zákona jsou pak dohody soutěžitelů, kteří působí na různých úrovních trhu zboží, vertikálními dohodami. V § 6 odst. 1 zákon stanoví, že zákaz dohod podle § 3 odst. 1 se nevztahuje na vertikální dohodu, pokud společný podíl účastníků dohody na relevantním trhu nepřesahuje 10%, nestanoví-li Úřad vyhláškou tento podíl vyšší. U vertikálních dohod, u nichž podíl účastníků dohody na relevantním trhu nepřevyšuje tuto hranici, není jejich dopad na hospodářskou soutěž významný, a proto jsou ze zákazu dohod narušujících soutěž vyňaty (tzv. dohody *de minimis*).

Vyhláškou č. 198/2001 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona, pro určité druhy vertikálních dohod (dále jen „vyhláška pro určité druhy vertikálních dohod“), povolil Úřad obecnou (blokovou) výjimku ze zákazu dohod. Dle § 4 vyhlášky pro určité druhy vertikálních dohod se zákaz dohod nevztahuje na vertikální dohody, jestliže podíl dodavatele, popřípadě podíl odběratele (u dohod obsahujících závazek výhradní dodávky), na trhu daného zboží nepřesahuje 30 % (resp. 35 % za dále stanovených podmínek).

Na základě § 26 odst. 1 zákona Úřad vydal vyhlášku č. 31/2003 Sb. o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona pro určité druhy vertikálních dohod o distribuci a servisu motorových vozidel (dále jen „vyhláška“). Zákaz podle § 3 odst. 1 zákona se nevztahuje na vertikální dohody mezi soutěžiteli, splňující podmínky stanovené v této vyhlášce, které se týkají podmínek, za nichž mohou strany odebírat, prodávat nebo dále prodávat nová motorová vozidla nebo poskytovat opravárenské a údržbářské služby pro motorová vozidla. Takové dohody požívají výhody obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž.

Základní podmínka pro aplikaci vyhlášky na vertikální dohody, uzavřené mezi soutěžiteli, které se týkají podmínek, za nichž mohou strany odebírat, prodávat nebo dále prodávat nová motorová vozidla nebo poskytovat opravárenské a údržbářské služby pro motorová vozidla, je upravena v § 3 vyhlášky.

Zákaz podle § 3 odst. 1 zákona se za podmínek stanovených v odstavcích 2, 3, 4 a 5 nevztahuje na vertikální dohody, jestliže podíl dodavatele na relevantním trhu prodeje nových motorových vozidel, náhradních dílů pro motorová vozidla nebo poskytování opravárenských a údržbářských služeb pro motorová vozidla nepřesahuje **30%.** Na vertikální dohody o prodeji nových motorových vozidel v rámci **kvantitativního selektivního distribučního systému** se za podmínek stanovených v odstavcích 2, 3, 4 a 5 zákaz podle § 3 odst. 1 zákona nevztahuje, pokud podíl dodavatele na relevantním trhu prodeje nových motorových vozidel, náhradních dílů pro motorová vozidla nebo poskytování opravárenských a údržbářských služeb pro motorová vozidla nepřesahuje **40%.** Uvedené hranice však **neplatí** pro vertikální dohody v rámci **kvalitativních selektivních distribučních systémů**.

Pro aplikaci vyhlášky je rozhodné, aby se jednalo o vertikální dohody uzavřené mezi dvěma nebo více soutěžiteli působícími na jiném stupni výroby nebo distribučního řetězce a dále se dohoda musí týkat podmínek odběru, prodeje nebo dalšího prodeje nových motorových vozidel, náhradních dílů na motorová vozidla nebo poskytování opravárenských a údržbářských služeb pro motorová vozidla.

Selektivní distribuční systém

Účastník řízení si zvolil pro zajištění své distribuční sítě pro prodej nových motorových vozidel …. (obchodní tajemství).

Pro zajištění poskytování opravárenských a údržbářských služeb a náhradních dílů si účastník řízení zvolil …. (obchodní tajemství).

Selektivním distribučním systémem se rozumí dle § 2 odst. 1 písm. c) vyhlášky distribuční systém, ve kterém se dodavatel zavazuje prodávat zboží tvořící předmět dohody pouze odběratelům vybraným na základě určitých a předem stanovených kritérií, a kdy se tito odběratelé zavazují dále neprodávat takové zboží neautorizovaným prodejcům nebo nezávislým opravcům.

Kvantitativním selektivním distribučním systémem se rozumí dle § 2 odst. 1 písm. d) vyhlášky selektivní distribuční systém, do kterého dodavatel zařazuje odběratele na základě kritérií, která přímo omezují jejich počet.

Kvalitativním selektivním distribučním systémem rozumí dle § 2 odst. 1 písm. e) vyhlášky selektivní distribuční systém, do kterého dodavatel zařazuje odběratele na základě splnění pouze kvalitativních kritérií, která jsou vzhledem k povaze zboží tvořícího předmět dohody nezbytná a která jsou stanovena pro všechny odběratele jednotně, jsou vůči nim užívána nediskriminujícím způsobem a neomezují přímo jejich počet.

Podle § 3 odst. 1 vyhlášky je možné aplikovat tuto vyhlášku na vertikální dohody pouze jsou-li splněny všechny předpoklady obsažené v odst. 2, 3, 4 a 5. Dle § 3 odst. 3 vyhlášky se potom zákaz podle § 3 odst. 1 zákona nevztahuje na vertikální dohody za předpokladu, že dodavatel souhlasí s převodem práv a povinností vyplývajících z vertikální dohody na jiného prodejce nebo opravce působícího v rámci distribučního systému, který byl vybrán původním prodejcem nebo opravcem, dodavatel může vypovědět vertikální dohodu pouze písemně, spolu s podrobným a věcným odůvodněním a je uzavírána mezi dodavatelem nových motorových vozidel a prodejcem nebo autorizovaným opravcem alespoň na dobu 5 let a stanovuje povinnost stran dohody, že nejméně 6 měsíců před uplynutím doby, na kterou je dohoda uzavřena oznámí druhé straně svůj záměr neprodloužit platnost dohody i na další období, nebo na dobu neurčitou a lhůta pro jednostranné ukončení účinnosti činí nejméně 2 roky; tuto lhůtu lze zkrátit na lhůtu nejméně jednoho roku, jestliže je dodavatel pro tento případ povinen zaplatit odběrateli přiměřenou náhradu nebo jestliže tak dodavatel učiní z důvodu potřeby změny celého distribučního systému nebo jeho podstatné části.

Podle § 3 odst. 4 vyhlášky se zákaz podle § 3 odst. 1 zákona nevztahuje na vertikální dohody za předpokladu, že nevylučují právo stran dohody obrátit se v případě vzniklého sporu na znalce nebo rozhodce. Vzniklé spory se mohou mimo jiné týkat plnění závazků v souvislosti s dodávkami zboží tvořícího předmět dohody, stanovení nebo dosažení

odbytových cílů, povinnosti předzásobit se zbožím tvořícím předmět dohody, plnění závazků o poskytnutí nebo používání předváděcího motorového vozidla pro zkušební jízdy, splnění předpokladů pro možnost distribuce motorových vozidel jiných dodavatelů, omezení možnosti rozšíření obchodní činnosti prodejce jiných motorových vozidel než osobních motorových vozidel nebo lehkých užitkových vozidel způsobené zákazem prodávat z jiných než dodavatelem schválených prodejních prostor nebo otázky, zda je vypovězení dohody na základě udaných výpovědních důvodů oprávněné.

Posouzení Dealerské smlouvy

Vertikální dohody o distribuci motorových vozidel mohou ve svém důsledku omezovat hospodářskou soutěž na trhu, přináší současně však i řadu výhod pro soutěžitele i pro jejich zákazníky a tyto výhody pak mohou převážit nepříznivé dopady na úroveň hospodářské soutěže. Pokud tyto dohody vyhoví podmínkám stanoveným ve vyhlášce, má se za to, že jsou z obecného zákazu vyňaty, aniž by smluvní strany musely žádat Úřad o povolení individuální výjimky.

V posuzované Dealerské smlouvě a v Základních dealerských standardech jsou obsažena ustanovení zavazující dealera nakoupit od společnosti VAC nebo od dalších subjektů určených společností VAC nejméně …. (obchodní tajemství); možnost společnosti VAC určovat doporučené ceny prodeje a maximální prodejní ceny, přičemž dealer je oprávněn určit si vlastní prodejní ceny a slevy poskytované na vozidla VAC za předpokladu, že tyto nepřekračují stanovené maximální ceny. …. (obchodní tajemství).

Tato ustanovení, ač omezují dealera v jeho svobodném chování v soutěži na trhu, za předpokladu, že splňují podmínky pro vynětí dohod dle § 6 zákona ze zákazu dohod narušujících soutěž či dle vyhlášky o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona pro určité druhy vertikálních dohod o distribuci a servisu motorových vozidel nespadají pod zákaz dohod narušujících soutěž dle § 3 odst. 1 zákona.

Smlouva dále obsahuje …. (obchodní tajemství)

Vzhledem k výše uvedenému se Úřad dále zabýval tím, zda se na posuzované dohody vztahuje ustanovení § 6 zákona, podle kterého se zákaz dohod podle § 3 odst. 1 zákona nevztahuje na dohody zanedbatelného významu (tzv. dohody „*de minimis*“), jejichž dopad na relevantním trhu je nepatrný. Tyto jsou vyňaty ze zákazu dohod narušujících soutěž, pokud jsou splněny podmínky ust. § 6 zákona. Základním předpokladem u vertikálních dohod (dohod soutěžitelů, kteří působí na různých úrovních trhu zboží) je, že společný podíl účastníků dohody na relevantním trhu nepřesahuje 10%. Vynětí nelze uplatnit v případech stanovených v § 6 odst. 2 zákona písm. b) a c).

Na základě zjištěných skutečností Úřad konstatuje, že posuzované dohody neobsahují žádná tzv. *hard core* ustanovení, která by vyloučila aplikaci pravidla *de minimis*, případně aplikaci vyhlášky o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona pro určité druhy vertikálních dohod o distribuci a servisu motorových vozidel.

Vzhledem k tomu, že podíl účastníka řízení (resp. jeho a jeho případných smluvních partnerů) na relevantním trhu prodeje nových motorových vozidel střední třídy, trhu prodeje nových motorových vozidel střední a vyšší střední třídy a trhu prodeje nových motorových vozidel víceúčelových a sportovních nepřekračuje v současné době hranici *de minimis*,

vztahuje se vynětí ze zákazu dle § 3 odst. 1 zákona na všechny dohody, které byly předmětem určení, a to za předpokladu, že společný podíl účastníků takových dohod na jednotlivých relevantních trzích nepřesáhne 10% při současném splnění podmínek obsažených v § 6 odst. 2 písm. c) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů.

Posouzení Servisní smlouvy

Vertikální dohody o servisu motorových vozidel mohou omezit hospodářskou soutěž na trhu, přináší však i řadu výhod pro soutěžitele i pro jejich zákazníky a tyto výhody mohou převážit nepříznivé dopady na úroveň hospodářské soutěže. Pokud tyto dohody vyhoví podmínkám stanoveným ve vyhlášce, má se za to, že jsou z obecného zákazu vyňaty, aniž by smluvní strany musely žádat Úřad o povolení individuální výjimky.

V posuzované Servisní smlouvě a v Servisních standardech jsou obsažena ustanovení zavazující opravce nakoupit od společnosti VAC nebo od jiného subjektu určeného společností VAC nejméně …(obchodní tajemství).

Dále Servisní smlouva obsahuje ustanovení týkající se cen dalšího prodeje – oprávnění VAC stanovit doporučené ceny prodeje a maximální prodejní ceny. Tím není dotčeno právo opravce stanovit si vlastní ceny a slevy náhradních dílů za předpokladu, že tyto nepřekračují stanovené maximální ceny. V dalších ustanoveních Servisní smlouvy je obsažen závazek opravce používat k prodeji náhradních dílů a poskytování servisních prací prostory, které jsou označeny a vybaveny v souladu se schválenými standardy společnosti, závazek opravce oznámit VAC případné uzavření smlouvy se třetí stranou a striktně rozlišovat mezi činnostmi pro jednotlivé značky.

Smlouva dále obsahuje …(obchodní tajemství).

V Servisních standardech jsou stanoveny požadavky, které musí opravce jako autorizovaný opravce VAC splňovat, jedná se zejména o specifikaci vnitřního vybavení opravce, technickými záležitostmi jako je nakládání s nebezpečnými látkami, postupy při poskytování služeb zákazníkům, požadavky na vybavení, vzhled a označení prostor autorizovaného opravce.

Úřad se při posouzení dohod obsažených v Servisní smlouvě nejprve zabýval tím, zda se na tyto dohody, vztahuje ustanovení § 6 zákona, podle kterého se zákaz dohod podle § 3 odst. 1 zákona nevztahuje na dohody zanedbatelného významu. Vzhledem k tomu, že podíl účastníka řízení na relevantním trhu prodeje originálních náhradních dílů pro vozidla značky Volvo a na relevantním trhu poskytování opravárenských a údržbářských služeb pro vozidla značky Volvo výrazně přesahoval hranici stanovenou v § 6 zákona, nelze na předmětné dohody pravidlo *de minimis* aplikovat.

Dále se Úřad zabýval tím, zda lze na posuzované dohody aplikovat vyhlášku o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona, pro určité druhy vertikálních dohod o distribuci a servisu motorových vozidel, tzn. zda jsou splněny všechny základní předpoklady aplikace obsažené v § 1 a v § 3 vyhlášky.

Úřad konstatuje, že Servisní smlouva je vertikální dohodou (uzavíranou mezi dvěma soutěžiteli působícími na jiném stupni výroby nebo distribučního řetězce) týkající se

podmínek, za nichž mohou strany odebírat, prodávat nebo dále prodávat náhradní díly na motorová vozidla nebo poskytovat opravárenské a údržbářské služby pro motorová vozidla.

Ustanovení § 3 odst. 2 vyhlášky stanoví hraniční výši podílu na relevantním trhu v případě odběratele, jestliže vertikální dohoda obsahuje závazek výhradních dodávek. Úřad konstatuje, že tento závazek není obsažen v dohodách posuzovaných Úřadem.

K podmínkám obsaženým v § 3 odst. 3 vyhlášky Úřad uvádí, že v čl. 4 odst. 3 je zakotveno …. (obchodní tajemství).

K podmínce obsažené v § 3 odst. 4 vyhlášky Úřad uvádí, že Servisní smlouva upravuje řešení sporů a dává každé straně smlouvy právo předat spor týkající se plnění jejích smluvních závazků nezávislému znalci.

V rámci správního řízení Úřad posuzoval, zda jednotlivé dohody obsažené v Servisní smlouvě a v Servisních standardech spadají pod zákaz dle § 3 odst. 1 zákona, resp. zda lze pro tyto dohody využít výjimku ze zákazu dohod narušujících soutěž dle vyhlášky.

Servisní standardy jsou …. (obchodní tajemství) pro přijetí opravce do sítě autorizovaných opravců. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že příslušné standardy nesmí být diskriminační a nadměrně omezovat opravce. Omezující kritéria ve standardech se musí týkat vlastní činnosti opravce, tj. prodej náhradních dílů a poskytování servisních a opravárenských prací. Předložené servisní standardy umožňují splnění …. (obchodní tajemství).

Posuzované dohody neobsahují žádná tzv. *hard core* ustanovení, uvedené v § 4 vyhlášky (případně zvláštní omezení uvedená v § 5 vyhlášky) a splňují všechny předpoklady pro aplikaci vyhlášky, tzn. platí zde podmínky pro vynětí za zákazu dohod narušujících soutěž dle § 3 odst. 1 zákona.

Za těchto podmínek dospěl Úřad k závěru, že dohody obsažené v ustanoveních čl. 4, čl. 5, čl. 6, čl. 8, čl. 9, čl. 10, čl. 11, čl. 12, čl. 14, čl. 15, čl. 16, čl. 17, čl. 20 a Přílohy 1, Přílohy 6A, Přílohy 6B, Přílohy 6C a Přílohy 6D Vzorové smlouvy o servisu motorových vozidel „Volvo“, kterou společnost Volvo Auto Czech, s.r.o., se sídlem Průhonice, V oblouku č.p. 731, PSČ: 252 43, IČ 63981726, hodlá uzavřít s jinými subjekty (autorizovanými opravci), **nepodléhají zákazu dohod narušujících soutěž** dle § 3 až § 6 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů.

Praxe v Evropských společenstvích

Prodej nových osobních automobilů, prodej náhradních dílů pro osobní automobily a poskytování servisních služeb v členských státech probíhá dle nařízení Komise č. 1400/2002 z 31. července 2002 (dále jen „nařízení 1400/2002“), které nahradilo předchozí nařízení Komise č. 1475/1995 (dále jen „nařízení 1475/1995“) ze dne 28. června 1995. K nařízení 1400/2002 vydala Evropská komise - Generální ředitelství pro soutěž tzv. vysvětlující brožurku, která detailně rozebírá tuto problematiku. Nařízení Komise č. 1400/2002 bude platit až do roku 31. května roku 2010. Nejvýznamnější změnou, kterou nařízení 1400/2002 přineslo je oddělení prodejní a poprodejní činnosti, tzn. že se soutěžitelé mohou specializovat pouze na jednu z těchto oblastí tzn. buď na prodej nových osobních automobilů aniž by museli poskytovat i servisní páce či prodávat náhradní díly popř. naopak. Další výraznou

změnou je posílení konkurenčního prostředí umožnění nabízet produkty více značek za předem stanovených podmínek (například viditelné oddělení prostor jednotlivých značek tak, aby nedošlo k jejich záměně). Další změnou je to, že výrobce motorových vozidel si musí vybrat mezi exkluzivním distribučním systémem nebo selektivním distribučním systémem. Kombinace exkluzivního a selektivního distribučního systému není možná.

Vyhláška č. 31/2003 byla koncipována tak, aby byla odpovídala podmínkám prodeje nových osobních vozidel platným v členských státech Evropské unie a aby podmínky, které stanovuje nebyly po vstupu České republiky do Evropské unie v rozporu s nařízením 1400/2002. Přechodné období pro splnění podmínek vyhlášky je stanoveno do 30.9.2004 a platí pro ty smlouvy, které splňují podmínky vyhlášky č. 204/2001 Sb, o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, pro určité druhy dohod o distribuci a servisu motorových vozidel, která byla zrušena ke dni účinnosti vyhlášky 31/2003. Při posuzování dohod ve výše uvedených textech Úřad rovněž přihlédl k platné úpravě této problematiky v Evropských společenstvích.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti rozhodl Úřad tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí mohou účastníci řízení podle § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Mgr. Vítězslav Šemora
pověřený řízením odboru

Rozhodnutí obdrží

JUDr. Vít Horáček
Advokátní kancelář
Glatzová & Co.
Husova 5
110 00 Praha 1